

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Modi LX Sacrae Orationis variè Formandæ

Kojałowicz, Kazimierz Wijuk

Antverpiae, 1668

Modus Vigésimus Primus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69292](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69292)

cordiæ invocatio : *In fremitu conculcabis terram, & in furore tuo, obstupescies gentes.* Hebræa! *In furore, triturbabunt gentes,* cujus triturationis esse potest Exemplum David 2. Reg. 12. *qui circumegit super eos (id est Amonitas) ferrea carpenta, divisitque cultris, & traduxit eos in typum laterum.* Obstupescant gentes, super tantam Mitissimi Domini severitatem, & si salutis suæ consultum volunt, assument salutarem, Prophetæ nostri timorem: qui de se, versu primo, hujus Cantici, ait: *Domine audivi auditionem tuam, & timui & rursus, eundem timorem prosequens: Audivi, & conturbatus est venter meus, à voce contremuerunt labia mea.* Hic enim timor salutariter admissus, efficiet, ut tandem homo ad Deum planè conversus, cum cælum ac terra turbabuntur, *ficus enim non florebit; &c. & putredo ingressa in ossibus ab ira Dei non abscondet,* dicere possit confidenter: *Ego autem gaudebo in Domino, & exaltabo in Deo Jesu meo, Deus Dominus fortitudo mea, & ponet pedes meos quasi cervorum: Et super excelsa mea, deducet me victor in psalmis Canentē.*

MODUS VIGESIMUS PRIMUS.

DOgmaticus sive doctrinalis, quando ex toto Evangelio, doctrinæ variæ, quæ eodem includebantur, eruuntur, atque explicandæ probandæq; assumuntur. Modus hic, est unus ex facilibus. Ornatur autè & formâ sublimiorē sumit, si doctrinæ, non
sim-

simpliciter proferantur, sed per modum Axiomatum, graviumque Sententiarum producantur: E. g. si Dominica 21. à Pentec. Matth. 18. doceres 1. facillime ab hominibus, ingentia apud Deum debita contrahi: cui sermoni præberet occasionem debitum talentorum. 2. Eadem facillime pariter à nobis posse exolui, quod posset deduci, ex facili venia Domini, ad illa verba, *Potentiam habe*, concessa. 3. Ex alieno ære posse nobis succurri, cuius veritatis occasionem daret, ipsa pæna servi, qui si cum conservo indulgenter egisset, eo ipso apud Dominum veniam constantem meruisset, quemadmodum è contra, sua in conservum crudelitate, efficit, ut indulgentiâ obtentâ indignus judicaretur.

P R A X I S.

In Festo Visitationis B. Virginis MARIÆ.

Exurgens Maria abiit in Montana, Luc. 2.

Accessus & propositio. Plenum instructionibus salutaribus Evangelium: vix expedit, alicujus doctrinæ compendio stringere. Igitur in plura salutis monita illud partiamur.

Confirmatio per adductas, quas Orator elegit doctrinas.

Prima Doctrina: ubi Deus ibi nihil arduum, Hæc elicitur ex verbis primis Evangelii. *Exurgens Maria abiit in Montana.* Ardua hæc D. Virginis censenda via, tum quia humana indicia, egressui obsta-

obstare poterant: tum quia fatigationem difficilem ipsum iter ferebat. Ratio est primi, quia ab hominum conservatione, ab infantia amota Virgo, solique DEO & Angelis ejus cognita, sensu & re id sibi indixerat, quod de quadam Abbatissa dictum refert, D. Antoninus. *Virginem, gemmam esse in concha.* Ratio secundi. Quia montana transitu sunt difficilia, in quibus tamen nec quievissent, nec resedisse legitur, sed Exurgens transivisse, scilicet à DEO impulsa, qui, ubi adest nihil arduum est. In hunc sensum, Thomas à Kempis, *suaviter equitat, quem DEI gratia portat, Et Cant. 2. Ecce iste venit, saliens in montibus, transiliens colles.* Considerent id potissimum illi, qui ad vitam piã, aut ad pœnitentiam, à DEO vocati, montes ante se fingunt: & insuperabiles, aut hominum respectus, aut viæ spiritualis progressus, judicant, O si DEO fisci, ad meliorem frugem sincerè converterentur! quam facilè experirentur, quod ubi DEUS, ibi nihil arduum? quàm confidenter cum D. Hieronymo in Epist. ad Heliad. inclamarent. *Quid agis frater in seculo, qui major es mundo? quamdiu te, tectorum umbra premit: quamdiu fumosarum urbium, carcer includit. Crede mihi, nescio quid lucis aspicio. Licet sarcina corporis abjecta, ad purum ætheris evolare fulgerem.*

Secunda Doctrina, ubi Deus, ibi salus, ex illis verbis. *Et salutavit Elisabeth,* Semel tantum legitur Deipara virgo, salutem dixisse: nec ante, quam utero gestaret Deum. Ubi Deus, ibi salus. Idem discimus ab Angelo Gabriele, qui ex cœlesti

in-

instructione, non aliter dixit D. Virgini Ave quàm
 cum diceret, Dominus tecum. O quot Christiani,
 salutem aliunde quàm à Deo expectant? Ideoque
 merentur, ut in illis quoque sententia Eliæ Lib. 4.
 Reg. cap. 1. robur obtineat. *Nunquid non est Deus
 in Israel, ut eatis ad consulendum Beelzebub Deum
 Accaron. Quamobrem hæc dicit Dominus, de le-
 Etulo, super quem ascendisti, non descendes, sed morte
 morieris.* Quot iterum? qui cum salutes sibi propi-
 nant, salutem perdunt. Rectè Soholovius noster in
 Quæstore. *Rarus apud nos quondam usus vini fuit,
 idque statis temporibus, & apud paucos, magnofructu
 & emolumento vitæ longæ & sanæ mentis: nunc vul-
 gatissimus, qui ad caulas usq; at stabula per venit. Ita,
 erectum est magnificum temulentia trophæum, ex-
 hausta opes. Pariter dixeris. Exhausta salus.* Nam
 ut Athen. Lib. 2. Epichar: dicit, frequentissimè,
*ex sacrificio epulum, ex epulo potatio, ex potatione co-
 mus, ex como ludus, ex ludo iudicium, ex iudicio con-
 demnatio.* Tertia Doctrina. Ubi Deus ibi Jubila-
 tio. Ex verbis Elisabethæ, D. Virginis, & Exulta-
 tione infantis in utero, Et, quæ hæc felicissima so-
 lennitas: CHRISTUS intonat, Mater virgo occi-
 nit, Elizabeth benedicit, Joannes in utero salit, &
 de utero exilire conatur! O felices, qui hoc gaudio
 de DEO replentur! O Miseros, qui aliunde sola-
 tia sua, quàm à Deo quærunt, cum verum gaudium
 ibi solum inveniatur, ubi Deus adest, de quo D. Au-
 gust. Confess. Cap. 40. *Est enim gaudium, quod non
 datur impiis, sed eis quite colunt, quorum gaudium, tu
 ipse (Deus es) Et ipse est Beata vita, gaudere ad te de
 te, propter te, ipsa est, & non altera.* Et iterum. Et ali-
 quando

quando intronmittis in me affectum, multum inusitatum, introrsus ad nescio quam dulcedinem: qua si perficiatur in me, nescio quid erit, scio quod vita ista non erit. Tarantula, species aranei est, teste Alex. ab Alex. quem si quis deglutiat, gestit, salitque, tam diu, ut inter saltus, vitam sæpe expiret. Talia sunt profectò gaudia hominum sæculariũ, quod inter ea, vitã & salutem perdant. Ubi Deus ibi Jubilatio ad vitam est, quia & Joannes vitam per uteri materni pulsus quærit, & Deus ipse est, in quo vivimus, movemur & sumus. Quarta Doctrina. Ubi Deus, ibi Deificatio, ex verbis D. Matris *Magnificat anima mea Dominum*, de quibus D. Bernardinus Senen. Tom. 3. Serm. 6. *Beatissima Mater Dei, plena Spiritu Sancto, & tota in Deum transformata, jubilando dixit decem jubilationes.* Unde & idem Canticum, *Psalterium decachordum* appellat, ad quod David respexit, cum diceret: *In Psalterio decachordo psallam tibi.* At nota illa verba. *In Deum transformata.* Nota, & Cantici significationem, ac verbum *Magnificat*, significans actum laudis præsentem, & continuum. Hinc discite *Magnificare Deum*, ut Deo dignus sis, & quodammodo *Deificeris*. Proverbium Polonorum est. *Non corrigito Magnificat*, significans, laudes per illud Deo perfectissimas, perfectissime impendi. Unde etiam, omni jure, meritis Horatii laudẽ, Casimirus Sarbievius, in præceptis Lyricis, probat, eundẽ hymnũ omnibus numeris Poeticis esse absolutũ. Mutare mihi liceat proverbium, aut imitando illud, dicere. Ne corrupas *Magnificat*. Est qui occinat, magnificavit, non magnificat: corrumpit. Est qui occinat, Magnificabit, Ibidem

Idem corrumpit. Magnificat, occinitur, ubi Deus
& DEFICATIO intercedit: & quidem Magnificat
anima, non lingua, non labium. In spiritu enim
& veritate, adoratur Dominus, cui perpetua ac in-
desinens laus debetur in sæcula,

MODUS VIGESIMVS SECUNDVS.

PRæfixæ themati propositione, totum aut ferè
totum Evangelium ad illam propositionem
revocatur, quæ & si secundum se videatur singula-
ris: totius tamen Evangelii doctrinas comprehen-
dat E. G.

Dominica 5. à Pentecost. Matth. 5. dicturus su-
pra illa verba. *Nisi abundaverit iustitia vestra, plus
quam scribarum, aut Phariseorum &c.* posset pro-
ponere, inquisitum se; quænam sit hæc abundan-
tia, à nobis per Christum requisita, & responderet
ex Evangelio 1. Esse illam, quæ non ad sola facta,
sed & ad cognitionum custodiam, se extendit. Nam
ait Dominus, *dictum est antiquis non occides &c.* Ego
autem dico vobis quia omnis qui irascitur fratri suo,
reus erit iudicio 2. Esse illam, quæ se extendat, ad
Custodiam verborum. *Qui dixerit fratri suo
Raca &c.* 3. Esse illam, quæ se extendit ad ope-
ra liberalia, per quæ læsi lædentes prævenimus, quia
dicitur: Si frater habet aliquid adversum te, relin-

que